

PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2023/2024

1. **KIERUNEK STUDIÓW:** Praca socjalna
2. **KOD ISCED:** 0923
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW:** stacjonarne
4. **LICZBA SEMESTRÓW:** 6
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM:** licencjat
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA:** praktyczny
7. **DZIEDZINA NAUKI/:** dziedzina nauk społecznych
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA/ARTYSTYCZNA*** (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): dyscyplina wiodąca: pedagogika – 140 ECTS, co stanowi 78%; dyscypliny uzupełniające: nauki socjologiczne – 22 ECTS, co stanowi 12%, nauki o polityce i administracji – 18 ECTS, co stanowi 10%
9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 101 – studia stacjonarne
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): 98
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): 70
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne: kierunek przyporządkowano do nauk społecznych, liczba ECTS z zakresu nauk humanistycznych wynosi: 11
10. Łączna liczba godzin zajęć: 4725 – w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 2626 – studia stacjonarne.
11. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

Kształcenie na kierunku **Praca socjalna** realizowane jest z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad humanizmu, demokracji i tolerancji. Sposób prowadzenia zajęć, szeroki kontakt z wysoko wyspecjalizowaną kadrą naukową i dydaktyczną umożliwia rozwijanie u studentów samodzielnego myślenia i swobodnej wymiany poglądów. Stały rozwój bazy dydaktycznej gwarantuje kształcenie w dogodnych, odpowiadających europejskim standardom warunkach, co dodatkowo rozwija satysfakcję ze studiowania. Studenci mogą również uczestniczyć w dodatkowych formach podnoszenia kompetencji, takich jak: wysokiej jakości programy stażowe oraz wizyty studyjne w wiodących, krajowych instytucjach pomocy społecznej. Położenie dużego nacisku na rozwój kompetencji społecznych u studentów przygotowuje ich do odpowiedzialnego zadania, jakim jest udział w kreowaniu społecznej rzeczywistości opartej na rzetelnych podstawach etycznych. Celem kształcenia na kierunku Praca socjalna jest wyposażenie studentów w wiedzę ujętą w programie

nauczania, ukształtowanie umiejętności praktycznych niezbędnych do podejmowania działań wynikających ze studiowanej grupy przedmiotów oraz kompetencji pozwalających na aktywny udział w działaniach realizowanych w zakresie pomocy i wsparcia, opieki, resocjalizacji, profilaktyki, oraz pracy z różnymi kategoriami klientów.

Celem jest wszechstronne przygotowanie absolwenta do podjęcia pracy w instytucjach i jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: w placówkach pomocowych, opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych i innych, w zależności od grupy studiowanych przedmiotów.

Absolwent kierunku Praca socjalna jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych.

Absolwent, który zrealizował grupę przedmiotów **z zakresu pracy socjalnej z rodziną** jest przygotowany do zawodu pracownika socjalnego podejmującego działania profesjonalne w instytucjach i jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, takich jak: ośrodki pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, centra interwencji kryzysowej, ogniska wychowawcze, świetlice środowiskowe, kluby młodzieżowe lub inne podmioty o charakterze pomocowym.

Absolwent, który zrealizował grupę przedmiotów **z zakresu pracy socjalnej z interwencją kryzysową** posiada wiedzę, kompetencje i umiejętności z zakresu pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie ról społecznych oraz tworzenie warunków, które temu sprzyjają. Absolwent zna cele interwencji kryzysowej oraz umie podejmować działania z zakresu pracy socjalnej w tym poradnictwa socjalnego i interwencji kryzysowej, polegającej na przywróceniu równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie osób będących w stanie kryzysu. Ma wiedzę dotyczącą tego jak zapobiegać przejściu reakcji kryzysowej w chroniczną niewydolność psychospołeczną. Zna działania interdyscyplinarne podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu oraz metody pracy z tymi osobami. Wyposażony jest w interdyscyplinarną wiedzę oraz praktyczne umiejętności do udzielania wsparcia i poradnictwa ludziom, doświadczającym kryzysów rozwojowych, środowiskowych i sytuacyjnych. Absolwent potrafi pracować w zespołach i współpracować ze specjalistami, którzy prowadzą działania z zakresu interwencji kryzysowej np. prawnikami, psychologami. Student, który ukończył studia pierwszego stopnia „Praca socjalna z interwencją kryzysową” jest przygotowany do zawodu pracownika socjalnego, podejmującego działania profesjonalne w pracy z indywidualnym przypadkiem w terenie oraz w instytucjach i jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, takich jak: ośrodki interwencji kryzysowej, punkty interwencji kryzysowej, środowiskowe domy samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schroniska dla osób bezdomnych, domy dla samotnych matek z małoletnimi dziećmi, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, zespoły oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, instytucje wsparcia dla cudzoziemców, instytucje wsparcia dla seniorów lub inne podmioty o charakterze pomocowym.

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów I stopnia na kierunku Praca socjalna absolwent:	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji
w zakresie WIEDZY			
PS1P_W01	zna teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin, zorientowaną na zastosowanie praktyczne; zna teorie projektowania i prowadzenia badań w zakresie pracy socjalnej w tym techniki poszukiwania danych pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne z zachowaniem ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz procesy zachodzące w nich i między nimi, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji wchodzących w zakres szeroko rozumianej pomocy społecznej	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W02	zna podstawowe teorie dotyczące procesu pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W03	zna charakter, miejsce i znaczenie pracy socjalnej w systemie nauk humanistycznych i społecznych oraz zna jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi ukierunkowanych na zastosowanie praktyczne	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W04	zna charakter, miejsce i znaczenie pracy socjalnej jako dziedziny działalności społecznej, rozumie relacje między strukturami i systemami społecznymi, zna terminologię używaną w pracy socjalnej oraz rozumie jej zastosowanie w praktyce; posiada wiedzę o normach i regułach organizujących wybrane struktury społeczne i ich zastosowanie praktyczne	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W05	zna charakter, miejsce i znaczenie struktur i funkcji systemu pomocy społecznej oraz znaczenie różnych dziedzin działania pomocowego, obejmujące terminologię, teorię i metodykę pracy socjalnej oraz zasady projektowania; posiada wiedzę o celach, podstawach prawnych i ekonomicznych organizacji i funkcjonowaniu różnych instytucji socjalnych, opiekuńczo- wychowawczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych; wie, jakie znaczenie ma bezpieczeństwo i higiena pracy w tych instytucjach	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W06	zna charakter, miejsce i znaczenie polityki społecznej oraz jej podmiotowych i instytucjonalnych powiązań z pracą socjalną z ukierunkowaniem na zastosowanie praktyczne oraz zna charakter, miejsce i znaczenie różnych rodzajów struktur systemu pomocy społecznej i instytucji życia społecznego, w tym kultury i mediów i ich elementów w skali krajowej, międzynarodowej i/lub międzykulturowej	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W07	zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne i praktyczne podstawy działania socjalno-wychowawczego	P6U_W	P6S_WG

PS1P_W08	zna teorie i znaczenie rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne, ustalającego zasady funkcjonowania i działającego w tych strukturach	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W09	zna charakter, miejsce i znaczenie więzi społecznych, w tym szczególnie systemu pomocy społecznej, w zakresie pracy socjalnej i współpracujących z nią dziedzin pokrewnych oraz rozumie rządzące nimi prawidłowości, a także ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W10	zna charakter, miejsce i znaczenie procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń zorientowanych na zastosowanie praktyczne w różnych strukturach społecznych i instytucjach społecznych	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W11	zna charakter, miejsce i znaczenie uczestników działalności socjalno- wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej oraz posiada wiedzę o metodach diagnozowania ich potrzeb oraz oceny jakości ich życia	P6U_W	P6S_WG
PS1P_W12	zna charakter, miejsce i znaczenie zasad i norm etycznych w zawodzie pracownika socjalnego, szczególnie jako podmiocie tworzącym struktury społeczne i działającym w tych strukturach	P6U_W	P6S_WK
PS1P_W13	zna ogólne zasady tworzenia różnych form przedsiębiorczości wykorzystujące wiedzę z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin	P6U_W	P6S_WK
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI			
PS1P_U01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U02	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu opisywania, analizowania i interpretowania problemów społecznych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U03	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U04	potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, prowadzić podstawowe badania społeczne, niezbędne dla opracowania diagnoz na polu pracy socjalnej; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U05	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej; prognozować praktyczne skutki konkretnych procesów i zjawisk społecznych	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U06	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę, z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej, na polu pracy socjalnej	P6U_U	P6S_UW
PS1P_U07	potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami w celu rozwiązania konkretnego zadania w zakresie pracy socjalnej	P6U_U	P6S_UW

PS1P_U08	potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w języku polskim i obcym w mowie i na piśmie, oraz przygotowywać wystąpienia na tematy dotyczące wybranych zagadnień z obszaru pracy socjalnej; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, z zakresu pracy socjalnej, jak i innych współpracujących z nią dyscyplin	P6U_U	P6S_UK
PS1P_U09	potrafi komunikować się z ludźmi, używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	P6U_U	P6S_UK
PS1P_U10	potrafi brać udział w debacie, przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich, prezentować własne pomysły i rozwiązania, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych i praktycznych z zakresu pomocy społecznej	P6U_U	P6S_UK
PS1P_U11	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
PS1P_U12	potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem, podejmowaniem i realizowaniem działań profesjonalnych z zakresu pomocy społecznej	P6U_U	P6S_UO
PS1P_U13	potrafi planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, podjąć działania diagnostyczne, profilaktyczne, terapeutyczne i edukacyjne odpowiadające potrzebom jednostki oraz grupy społecznej właściwe dla pracy socjalnej i nauk z nią współdziałających	P6U_U	P6S_UO
PS1P_U14	potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	P6U_U	P6S_UU
PS1P_U15	posiada umiejętność doboru ćwiczeń i form aktywności fizycznej do poziomu swoich umiejętności sportowych i sprawności fizycznej w celu uczestnictwa w kulturze fizycznej przez całe życie.	P6U_U	
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH			
PS1P_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści oraz ciągłego dokształcania się oraz wyznaczania kierunków własnego rozwoju i kształcenia	P6U_K	P6S_KK
PS1P_K02	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu nauk społecznych i innych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnoszenia zdobytej wiedzy do projektowania działań zawodowych w polu pracy socjalnej oraz zasięgania opinii ekspertów w rozwiązywaniu problemów, z którymi sam nie potrafi sobie poradzić	P6U_K	P6S_KK
PS1P_K03	jest gotów do inicjowania działania na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy w polu pomocy społecznej	P6U_K	P6S_KO
PS1P_K04	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	P6U_K	P6S_KO
PS1P_K05	jest gotów do podejmowania działania dla rozwijania i utrwalania właściwych zachowań i stylów życia jednostek oraz grup społecznych z wykorzystaniem dostępnych środków przekazu	P6U_K	P6S_KO

PS1P_K06	jest gotów do prawidłowego posługiwania się systemami normatywnymi w celu rozwiązania zadania z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej, przestrzegania zasad etyki zawodowej i dbałości o dorobek i tradycje zawodu	P6U_K	P6S_KR
PS1P_K07	jest gotów do przestrzegania zasad etyki badań naukowych	P6U_K	P6S_KR
PS1P_K08	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, uczestniczenia w życiu społeczno-kulturalnym	P6U_K	P6S_KR

13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:		21		
1.	Język obcy	9	Treści leksykalne - zagadnienia występujące w ogólnodostępnych i stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2. Treści gramatyczne zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Funkcje językowe zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym.	PS1P_W11 PS1P_U08 PS1P_U11 PS1P_U14
2.	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1	Metody technologii informacyjnej i ich stosowanie do opisu zjawisk społecznych.	PS1P_U14
3.	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	1	Rodzaje praw własności intelektualnej. Podmioty uprawnione z tytułu własności intelektualnej. Zasady normatywnej ochrony własności intelektualnej.	PS1P_W01 PS1P_U07 PS1P_K06
4.	Przedmioty w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się	2	Organizacja pracy własnej i grupowej.	PS1P_W10 PS1P_U12 PS1P_K01
			Alternatywne techniki autoedukacyjne.	PS1P_W01 PS1P_U14 PS1P_K01
			Radzenie sobie ze stresem.	PS1P_W08 PS1P_U14 PS1P_K01
5.	Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy	1,5	Rozpoznawanie stanów zagrożenia życia i zdrowia. Organizacja i zakres udzielania pierwszej pomocy pozamedycznej.	PS1P_W08 PS1P_U05 PS1P_U13

				PS1P_K01
6.	Wybrane problemy wielokulturowości	2	Kultura, wielokulturowość, międzykulturowość, globalizacja, tożsamość kulturowa, Inny/Obcy, patriotyzm i jego nadużycia. Problemy małżeństw i rodzin kulturowo mieszanych. Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce. Charakterystyka wybranych kręgów kulturowych/religijnych. Stereotypy we wzajemnych relacjach.	PS1P_W06 PS1P_U02 PS1P_K06
7.	Aktywne formy wejścia na rynek pracy	1	Specyfika i uwarunkowania współczesnej pracy oraz oczekiwania pracodawców wobec pracowników. Motywacja do całonocowego samokształcenia i samorealizacji. Uwarunkowania współczesnego rynku pracy, Zasoby jednostkowe – zainteresowania, zdolności, umiejętności, mocne i słabe strony, kwalifikacje i kompetencje	PS1P_W13 PS1P_U12 PS1P_K01
8.	Edukacja inkluzyjna	2,5	Podstawowe wiadomości z zakresu pedagogiki inkluzyjnej. Edukacja inkluzyjna jednostek zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją. Integracja jako następstwo izolacji. Dyskryminacja i rodzaje praktyk dyskryminacyjnych. Korzyści wynikające z edukacji inkluzyjnej.	PS1P_W10 PS1P_U13 PS1P_K01 PS1P_K02
9.	Przedsiębiorczość	1	Przedsiębiorczość – pojęcie, geneza przedsiębiorczości, czynniki wpływające na rozwój przedsiębiorczości, wzmacnianie i osłabianie cech przedsiębiorczości. Innowacje i ich rodzaje. Podstawowe pojęcia ekonomiczne i ich wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej oraz gospodarstwa domowego. Promocja jako element zwiększający popyt na sprzedaż dóbr i usług. Biznes plan i analiza SWOT. Prowadzenie działalności gospodarczej – pojęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorcy i konsumenta; procedura rozpoczęcia indywidualnej działalności gospodarczej; koszty pracy (w tym koszty wynagrodzeń). Wewnętrzne i zewnętrzne źródła finansowania działalności gospodarczej. Omówienie wybranych form działalności gospodarczej.	PS1P_W13 PS1P_U12 PS1P_K08
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/ KIERUNKOWE:		59		
10.	Wprowadzenie do socjologii	3,5	Wybrane zagadnienia socjologii jako dyscypliny naukowej, tworzącej i posługującej się określoną siatką pojęć. Człowiek jako istota społeczna. „Podwójne” narodziny człowieka (biologiczne i kulturowe). Jednostka a społeczeństwo (problem wolności i determinizmu społecznego). Konformizm Problemy społeczne – ich byt i specyfika. Społeczne i instytucjonalne sposoby rozwiązywania problemów społecznych. Zachowania dewiacyjne i ich znaczenie dla życia społecznego (koncepcja anomii).	PS1P_W08 PS1P_W09 PS1P_U01 PS1P_U02 PS1P_U03 PS1P_K02 PS1P_K04
11.	Wprowadzenie do pedagogiki	2	Język pedagogiki, miejsce pedagogiki w systemie nauk, przedmiot badań pedagogicznych, subdyscypliny, nauki współpracujące, etapy rozwoju refleksji pedagogicznej. Podstawowe środowiska wychowawcze: Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze, grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze, środowisko wychowawcze szkoły, system wychowania w klasie szkolnej, kompetencje wychowawcy.	PS1P_W03 PS1P_W08 PS1P_U01 PS1P_U13 PS1P_K02 PS1P_K06

12.	Wprowadzenie do psychologii	2	Podstawowe słownictwo w psychologii. Nurty teoretyczne psychologii. Przedmiot psychologii, miejsce psychologii wśród innych dziedzin nauki. Procesy poznawcze. Procesy motywacyjne. Psychologia emocji. Wykluczenie.	PS1P_W01 PS1P_W08 PS1P_U01 PS1P_U03 PS1P_U09 PS1P_K02 PS1P_K01
13.	Historia pracy socjalnej	2	Historia pomocy człowiekowi. Kategorie ubogich. Reformy społeczne i ich wpływ na kształt pomocy społecznej. Początki specjalistycznej pomocy osobom potrzebującym. Dobroczynność na ziemiach polskich do XX wieku.	PS1P_W09 PS1P_U05 PS1P_K01
14.	Aksjologia pracy socjalnej	2	Źródła zmian aksjonormatywnych w XXI wieku. Problemy współczesnych społeczeństw (marginalizacja, anomia, zaburzenie tożsamości, społeczeństwo ryzyka i inne). Orientacje wartościujące współczesnych społeczeństw. Jednostkowy, społeczny i kulturowy wymiar wartości. Aksjologia różnych grup społecznych.	PS1P_W01 PS1P_W12 PS1P_U01 PS1P_U03 PS1P_K05
15.	Biomedyczne podstawy rozwoju i życia społecznego	2	Aspekty rozwoju fizycznego człowieka i specyfika rozwoju człowieka na tle innych gatunków. Czynniki rozwoju człowieka w ontogenezie. Trendy sekularne i gradienty społeczne rozwoju biologicznego. Zdrowie człowieka. Dymorfizm płciowy w rozwoju i funkcjonowaniu człowieka. Metody kontroli i normy rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży. Wybrane zaburzenia w rozwoju somatycznym i środowiskowe zagrożenia zdrowia.	PS1P_W08 PS1P_U02 PS1P_K01
16.	Teoria pracy socjalnej	2	Teoretyczne konteksty pracy socjalnej. Istota i modele pomocy społecznej. Diagnozowanie jako główna metoda pracy w pomocy społecznej. Projektowanie zmian społecznych.	PS1P_W01 PS1P_U03 PS1P_K01
17.	Wprowadzenie do pomocy społecznej	3	Definicje opieki społecznej, pomocy społecznej i działalności charytatywnej pracy socjalnej. Zadania i zasady funkcjonowania pomocy społecznej. Prawne uregulowania działalności pomocy społecznej. Instytucje pomocy społecznej. Organizacje pozarządowe i wolontariat pomocy społecznej.	PS1P_W05 PS1P_W06 PS1P_U02 PS1P_K02
18.	Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej	3	Podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki specjalnej. Modele edukacji osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Pedagogiczne aspekty przygotowania i wspierania osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi do realizacji zadań dorosłości. Szczegółowe dziedziny pedagogiki specjalnej, ich zakres i przedmiot zainteresowań. kształtowanie wrażliwości na specjalne potrzeby dzieci, młodzieży i dorosłych.	PS1P_W01 PS1P_W05 PS1P_W06 PS1P_W11 PS1P_U01 PS1P_U08 PS1P_K01 PS1P_K03
19.	Wybrane zagadnienia z filozofii	1	Przedmiot i zakres filozofii. Źródła teoretyczne myślenia filozoficznego. Podstawowe pojęcia i kategorie filozoficzne Wybrane zagadnienia z filozofii współczesnej. Filozofia społeczna.	PS1P_W07 PS1P_W08

				PS1P_U03 PS1P_U01 PS1P_K04 PS1P_K08
20.	Etyka zawodu pracownika socjalnego	2	Pojęcie etyki i etyki zawodowej. Etyka w aspekcie opisowym i normatywnym. Kodeks etyczny, etyka pracownika socjalnego. Okoliczności czynów ludzkich. Człowiek jako podmiot moralny. Wartości etyczne i możliwości ich przekazu. Ethos pracownika socjalnego. Etyka pracy, solidarność i wspólnota, problemy wyzysku, cierpienia i iluzji.	PS1P_W12 PS1P_U03 PS1P_U07 PS1P_K06 PS1P_K07
21.	Organizacja pracy socjalnej w Polsce i na świecie	2,5	Człowiek wobec biologicznych i psychologicznych zagrożeń w XXI w. Uwarunkowania pracy socjalnej w Polsce i wybranych krajach świata. Założenia i metody pracy socjalnej w Polsce i wybranych krajach, uwarunkowania przyjętych sposobów pomocy. Zadania pracy socjalnej i zakres pomocy społecznej w świetle aktualnie obowiązujących przepisów.	PS1P_W04 PS1P_W06 PS1P_U06 PS1P_K01
22	Psychologia społeczna	2,5	Wiedza i sądy o świecie współczesnym. Stereotypy i uprzedzenia. Zachowania prospołeczne. Psychologii grupy i wpływu społecznego. Przekonania o świecie współczesnym i ich funkcje w regulowaniu zachowań społecznych.	PS1P_W09 PS1P_W10 PS1P_W02 PS1P_U01 PS1P_U03 PS1P_U06 PS1P_K02
23.	Pedagogika społeczna	3	Podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki społecznej, najważniejsi prekursorzy i przedstawiciele. Podstawowe środowiska wychowawcze – funkcje i struktura. Rola i zadania pedagogiki społecznej wobec aktualnych problemów współczesności. Podstawowe metody występujące w pracy społeczno – wychowawczej, instytucje socjalne, instytucje pracy kulturalnej, opiekuńczej.	PS1P_W01 PS1P_W09 PS1P_U01 PS1P_U02 PS1P_U08 PS1P_U12 PS1P_K02
24.	Socjologia problemów społecznych	3	Problemy społeczne w refleksji socjologicznej w ujęciu prac socjalnej i polityki społecznej. Historyczne uwarunkowania i kształtowanie się socjologii problemów społecznych. Przykładowe teoretyczne ujęcia problemów społecznych oraz ich przekształcanie się wraz ze zmianami społeczności lokalnych, edukacji, religijności i globalizacji. Problemy społeczne a dezorganizacja społeczna, patologie społeczne, dewiacje.	PS1P_W02 PS1P_W04 PS1P_U02 PS1P_U04 PS1P_K04
25.	Patologie społeczne	3	Wybrane teorie wyjaśniające powstawanie zjawisk patologii społecznej. Etiologia zjawisk patologicznych. Uzależnienia i współuzależnienie. Zjawiska agresji, autoagresji, przemocy, patologie seksualne, subkultury młodzieżowe i sekty. Podstawy profilaktyki społecznej.	PS1P_W01 PS1P_W08 PS1P_U02 PS1P_U13 PS1P_K05

				PS1P_K08
26.	Gerontologia społeczna	3	Konotacje definicyjne pojęć starość i starzenie się, teorie i poglądy dotyczące tego procesu. Starzenie się jako proces indywidualny i społeczny. Aktywność seniorów. Dyskryminacja seniorów. Formy opieki i wsparcia dla osób starych. Instytucje aktywizujące seniorów.	PS1P_W05 PS1P_W11 PS1P_U02 PS1P_U07 PS1P_K06 PS1P_K01
27.	Polityka społeczna RP	3	Cele i zadania polityki społecznej. Polityki szczegółowe polityki społecznej. Rola państwa, organizacji pozarządowych i dialogu społecznego w realizacji polityki społecznej. Polska polityka społeczna – stan i perspektywy.	PS1P_W06 PS1P_W10 PS1P_U01 PS1P_K02
28.	Psychologia kliniczna	2	Problematyka zaburzeń osobowości osób dorosłych z uwzględnieniem leczenia oraz pracy z rodzinami osób chorych. Zagadnienia z zakresu psychologii klinicznej dzieci. Zaburzenia rozwojowe dzieci w różnych okresach życia.	PS1P_W07 PS1P_W10 PS1P_U01 PS1P_U03 PS1P_K02 PS1P_K05
29.	Metody pracy socjalnej	5,5	Metodyka działania w obszarze pracy socjalnej: metoda pracy z jednostką, metoda pracy grupowej i metoda pracy ze środowiskiem. Definicje, istota i sposoby realizacji wybranych metod.	PS1P_W01 PS1P_W06 PS1P_W09 PS1P_U05 PS1P_U01 PS1P_U06 PS1P_K08
30.	Metodologia badań społecznych	3	Podstawowe pojęcia i terminologia dotycząca procesu badania naukowego w naukach społecznych. Reguły postępowania badawczego. Organizacja i etapy badań naukowych. Metody, techniki i narzędzia badawcze w naukach społecznych.	PS1P_W01 PS1P_U04 PS1P_K07
31.	Profilaktyka i promocja zdrowia	2	Strategie i kierunki działań w zakresie zdrowia publicznego w Polsce i na świecie. Współczesne koncepcje i modele w edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Psychospołeczny kontekst promocji zdrowia. Możliwości i ograniczenia we współczesnej profilaktyce. Promocja zdrowia dla społeczności i społeczności lokalnych.	PS1P_W04 PS1P_W08 PS1P_U10 PS1P_K01
32.	Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej	2	Podstawowe założenia teoretyczne sprawiedliwości naprawczej i etiologii mediacji jako formy rozwiązywania problemów podmiotowych i społecznych. Zasady i ramy etyczne mediacji, jako procesu. Praktyczne zastosowanie mediacji. Edukacja poprzez mediację.	PS1P_W01 PS1P_W05 PS1P_U02 PS1P_U13 PS1P_K02 PS1P_K04

PRZEDMIOTY DO WYBORU:		68		
33.	grupa przedmiotów z zakresu pracy socjalnej z rodziną	64	1. Instytucje i jednostki organizacyjne pomocy społecznej 2. Trening interpersonalny 3. Diagnostyka społeczna 4. Rodzina - współczesne koncepcje 5. Ustawodawstwo socjalne w Polsce i UE 6. Interwencja kryzysowa 7. Wybrane zagadnienia prawa cywilnego i rodzinnego 8. Projekt socjalny 9. Budowanie relacji pomocowych 10. Metody pracy socjalnej z rodziną 11. Dysfunkcje rodziny 12. Profilaktyka społeczna 13. Superwizja w pracy socjalnej 14. Elementy ekonomii i organizacji gospodarstwa domowego 15. Pracownik socjalny w systemie pomocy społecznej 16. Praca socjalna w sytuacji przemocy w rodzinie 17. Praca socjalna z uchodźcami i imigrantami 18. Praca socjalna z osobami opuszczającymi placówki opiekuńczo-wychowawcze 19. Praca socjalna z trudnym klientem 20. Metody pracy z człowiekiem starym i z niepełnosprawnością 21. Pedagogika rodziny 22. Asystent rodziny w systemie pomocy społecznej 23. Praktyczna realizacja kontraktu socjalnego i wywiadu środowiskowego 24. Choroba w rodzinie - aspekt społeczny i medyczny 25. Seminarium dyplomowe	PS1P_W01 PS1P_W02 PS1P_W04 PS1P_W05 PS1P_W06 PS1P_W08 PS1P_W09 PS1P_W10 PS1P_W11 PS1P_U01 PS1P_U02 PS1P_U03 PS1P_U04 PS1P_U05 PS1P_U06 PS1P_U08 PS1P_U09 PS1P_U10 PS1P_U11 PS1P_U12 PS1P_U13 PS1P_K01 PS1P_K02 PS1P_K03 PS1P_K04 PS1P_K05 PS1P_K06 PS1P_K07 PS1P_K08
34.	grupa przedmiotów z zakresu pracy socjalnej z interwencją kryzysową	64	1. Wstęp do interwencji kryzysowej 2. Wstęp do suicydologii 3. Wstęp do psychotraumatologii 4. Profilaktyka społeczna 5. Wstęp do psychologii kryzysu 6. Prawne i etyczne aspekty interwencji kryzysowej 7. Diagnostyka społeczna z elementami diagnozy w interwencji kryzysowej	PS1P_W01 PS1P_W02 PS1P_W04 PS1P_W05 PS1P_W06 PS1P_W08 PS1P_W09

			8. Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży 9. Modele i proces interwencji kryzysowej 10. Psychologia stresu 11. Zarządzanie kryzysowe 12. Instytucje wsparcia dla osób w kryzysie 13. Zastosowanie metod pracy socjalnej w działaniach na rzecz osoby w kryzysie 14. Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy 15. Praca socjalna z osobami uzależnionymi 16. Wsparcie osób po kryzysach zdrowia psychicznego i ich rodzin 17. Praca socjalna z cudzoziemcami 18. Interwencja kryzysowa w sytuacji katastrof i kataklizmów 19. Wsparcie osób w kryzysie bezdomności 20. Trening interpersonalny z warsztatem komunikacyjnym w pracy pracownika socjalnego 21. Projekt socjalny 22. Trening umiejętności społecznych 23. Superwizja w pracy socjalnej 24. Interwencja kryzysowa w pracy instytucji pomocowych i służb mundurowych 25. Seminarium dyplomowe	PS1P_W10 PS1P_W11 PS1P_U01 PS1P_U02 PS1P_U03 PS1P_U04 PS1P_U05 PS1P_U06 PS1P_U08 PS1P_U09 PS1P_U10 PS1P_U11 PS1P_U12 PS1P_U13 PS1P_K01 PS1P_K02 PS1P_K03 PS1P_K04 PS1P_K05 PS1P_K06 PS1P_K07 PS1P_K08
35.	przedmioty fakultatywne	4	Rozwój kompetencji osobistych i społecznych Edukacja ekologiczna Wolontariat Tanatopedagogika w pracy socjalnej	PS1P_W05 PS1P_U14 PS1P_K01 PS1P_W08 PS1P_U02 PS1P_K05 PS1P_W02 PS1P_W04 PS1P_U07 PS1P_K03 PS1P_W10 PS1P_U13 PS1P_U14 PS1P_K01 PS1P_K03

			Wybrane zagadnienia z dziejów kultury i cywilizacji	PS1P_W09 PS1P_U02 PS1P_K08
			Wiedza o kulturze współczesnej	PS1P_W06 PS1P_U02 PS1P_K08
36.	Język polski – lektorat (obowiązuje studentów obcokrajowców)	4	W ramach przedmiotu realizowane będą treści dotyczące nauczania języka polskiego (lektorat), w treści nauczania włączono zagadnienia związane z polską kulturą (filmem, teatrem), historią i tradycją. W obrębie przedmiotu będą też realizowane zagadnienia związane z kształceniem umiejętności sprawnego pisania. 1. Treści leksykalne: Zagadnienia, które występują w stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. szkoła i studia; moda i uroda, praca, rynek pracy; sklepy, handel, konsumpcja; Polska od kuchni; urzędy i usługi, słownictwo ekonomiczne; życie polityczne w Polsce; leksyka dotycząca przyrody i środowiska; kultura; religia i wiara). 2. Treści gramatyczne: Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. 3. Funkcje językowe: Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).	PS1P_W10 PS1P_U08 PS1P_U14
PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma): Praktyki na kierunku praca socjalna odbywają się w ogólnym wymiarze 860 godzin praktyki zawodowej ciągłej (całkowity nakład pracy – 960 godzin) w następującym porządku: 120 godz. - sem. I, 120 godz. - sem. II, 150 godz. - sem. III, 150 godz. - sem. IV, 160 godz. - sem. V, 160 godz. - sem. VI. Zasady odbywania praktyk zawodowych: nadzór merytoryczny nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje Instytutowy opiekun praktyk. Jest on		32	1. Struktura, podstawy formalno-prawne i finansowe działania instytucji/jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz dokumentacja przez nie prowadzona. 2. Rodzaje i zakres usług świadczonych w instytucjach i jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej. 3. Charakterystyka klientów oraz zasady ich kierowania do danej instytucji/jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. 4. Zasady i zakres współpracy instytucji i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z innymi podmiotami. 5. Środowiskowe uwarunkowania funkcjonowania instytucji i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. 6. Zadania pracownika socjalnego w zakresie wsparcia i aktywizacji klientów. 7. Trudności ograniczające realizację zadań statutowych instytucji i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.	PS1P_W04 PS1P_W05 PS1P_U02 PS1P_U03 PS1P_U12 PS1P_K02 PS1P_K05 PS1P_K06 PS1P_K08

powoływany na początku każdego roku akademickiego; w zakresie jego obowiązków pozostaje opracowanie: programu praktyki zawodowej, instrukcji praktyk oraz regulaminu praktyk uwzględniających specyfikę studiowanego kierunku. Dokumenty te zamieszczane są na stronie internetowej Instytutu. Instytutowy opiekun praktyk jest zobowiązany do prowadzenia systematycznej dokumentacji realizowanych praktyk. Szczegółowe obowiązki instytutowego opiekuna praktyk określa zarządzenie nr 12/2017 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 24 stycznia 2017 roku w sprawie praktyk studenckich dla studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (z późniejszymi zmianami).		8. Udział w działaniach realizowanych przez instytucje i jednostki organizacyjne pomocy społecznej w trakcie trwania praktyki.	
razem	180		

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

14. **SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:**

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

1) **proces dyplomowania** - poprzez pracę dyplomową weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniana jest ona przez promotora i recenzenta.

- 2) **praktyki studenckie** - efekty uczenia się uzyskiwane przez praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na poszczególnych kierunkach.
- 3) **wymianę międzynarodową studentów** - uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
- 4) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora i Ministra),
- 5) **badanie losów absolwentów** - poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
- 6) **badanie opinii pracodawców** - opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- 1) **Prace etapowe** - realizowane przez studenta w trakcie studiów takie jak: *kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje*.
- 2) **Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt** - według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe formy zaliczenia wymagają dodatkowych instrukcji.
- 3) **Egzaminy z przedmiotu**. Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.
Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.
 - a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników.
 - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, w sytuacji, gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 4) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną**. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.